

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

04074. Київ, Вишгородська, 19

Тел. 430-02-60, 430-43-90

e-mail: nenc@nenc.gov.ua

«03» квітня 2024 р.

№124

Директорам закладів позашкільної
освіти

Про підготовку методичних посібників
з профільної еколого-біологічної
позашкільної освіти

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України, як координаційно-методичний центр супроводу позашкільної освіти еколого-натуралістичного, біологічного напрямку в регіонах з метою забезпечення профільної позашкільної освіти сучасною методичною літературою, що розкриває концептуальні засади модернізації організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти, приведення змісту профільної позашкільної освіти у відповідність до сучасних вимог, планує у IV кварталі 2024 здійснити серію методичних видань, а саме:

- методичний посібник «Організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю» (робоча назва);
- методичний посібник «Методика організації сільськогосподарського дослідництва в закладі позашкільної освіти» (робоча назва);
- методичний посібник «Методика виховання в закладі позашкільної освіти» або «Виховний потенціал закладів позашкільної освіти» (робоча назва).

Вищезначені методичні посібники будуть адресовані педагогічним працівникам закладів позашкільної освіти (керівникам гуртків, методистам), працівникам закладів післядипломної педагогічної освіти, викладачам закладів вищої освіти (викладачам педагогічних курсів, спецкурсів тощо), науковцям, аспірантам, студентам.

Педагогічним колективом НЕНЦ вже проводиться потужна робота щодо наповнення змісту вищезначених видань.

Пропонуємо педагогічним колективам ЕНЦ (СЮН) долучитися до даної роботи.

У додатках до вищезначеного листа поданий орієнтовний зміст посібників. Біля розділів прописані заклади позашкільної освіти, яким

рекомендовано розкрити зміст розділу. Протягом 5 днів із дати опублікування на офіційній сторінці НЕНЦ даного листа дозволяється вносити корективи стосовно розподілу підготовки методичних матеріалів.

Вимоги до підготовки матеріалів:

Поданий матеріал – це дидактично та методично оброблений і систематизований автором (авторами) інформаційний матеріал.

Вибір виду ілюстрацій залежить від мети, яку ставить перед собою автор (автори). Можна сформулювати такі загальні рекомендації авторам по ілюструванню посібника:

- ілюстрації мають використовуватися тільки у тих випадках, коли вони розкривають, пояснюють або доповнюють інформацію, що міститься у змісті матеріалу. Наявність їх дозволяє авторам передати більш чітко, точно та образно матеріали;

- під час підготовки ілюстрацій слід враховувати можливості відтворення їх типографією та інші фактори;

- ілюстрації у вигляді схем не повинні повторювати матеріалу основного тексту або містити зайву інформацію.

В кінці матеріалу мають бути приведені джерела, з яких отримано фактичний матеріал, що вказуються у відповідних посиланнях та у бібліографічному списку. Необхідно використовувати лише дані, допущені до опублікування у відкритому друці.

Оформлення: матеріал надрукований через 1,0 інтервал; шрифтом Times New Roman № 14

Матеріали до методичних посібників просимо надсилати координаторам НЕНЦ за вказаними електронними адресами **до 20 вересня 2024 р.**

Контактна інформація:

координатор з підготовки посібника №1 (098) 440-08-59 (Ірина ЮРИНЕЦЬ); електронна адреса: yurinets@nenc.gov.ua;

координатор з підготовки посібника №2 - (096) 046-46-95 (Микола ПІНЧУК), електронна адреса: pinchuk@nenc.gov.ua;

координатор з підготовки посібника №3 - (098) 749-09-70 (Олександра МИРОШНИК), електронна адреса: myroshnyk@nenc.gov.ua

Директор

Володимир ВЕРБИЦЬКИЙ

**Зміст до методичного посібника
«Методика викладання в закладі позашкільної освіти»
(робоча назва)**

Передмова

Вступ

1. Сучасний стан позашкільної освіти в Україні.
2. Підвищення якості знань та результативності викладання природничих дисциплін у закладах позашкільної освіти.
3. Компетентнісний підхід в освітньому процесі закладу позашкільної освіти.
4. Аксиологічний підхід в освітньому процесі закладу позашкільної освіти.
5. Виховання учнівської молоді як суб'єктів громадянської дії в умовах закладу позашкільної освіти еколого-натуралістичного спрямування (*Комунальний заклад «Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти» Одеської обласної ради; Комунальний заклад позашкільної освіти "Обласний еколого-натуралістичний центр" Житомирської обласної ради; екологічний напрям комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» Рівненської обласної ради*).
6. Виховання здорового способу життя на заняттях гуртків природничого напрямку (*Тернопільський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, відділ екології та природоохоронної роботи Комунального закладу позашкільної освіти „Закарпатський обласний центр дитячої та юнацької творчості „ПАДІЮН” Закарпатської обласної ради; Комунальний заклад «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості*).
7. Застосування інноваційних технологій у процесі викладання природничих дисциплін в Природничій школі учнівської молоді.
8. Інноваційні підходи до викладання біології, хімії та екології в умовах позашкільля (*Комунальний заклад «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості; Донецький обласний еколого-натуралістичний центр*).
9. Підвищення ефективності освітнього процесу в гуртках природничого напрямку засобами візуалізації, наочності та інформаційно-комунікативних технологій (*еколого-натуралістичний напрям Хмельницького ОЦКТЕВУМ; Комунальний заклад «Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти» Одеської обласної ради*).
10. Формування критичного мислення через впровадження інноваційних технологій на заняттях гуртків природничого циклу в умовах позашкільля (*Запорізький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської*

молоді; Комунальний заклад «Львівський обласний центр еколого-натуралістичної творчості»).

11. Організація дистанційних занять гуртка «Неорганічна хімія» (теоретична та практична складова)

12. Система пошуку та розвитку обдарованих дітей в умовах позашкільля (Комунальний заклад «Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти» Одеської обласної ради; Волинський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді).

13. Експериментально-дослідницька діяльність здобувачів позашкільної освіти як засіб національно-патріотичного виховання в умовах сьогодення (Волинський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, Комунальний заклад «Чернівецький обласний еколого-натуралістичний центр»).

14. Роль хімічного експерименту в реалізації інтегративного підходу при вивченні дисциплін еколого-природничого напрямлення в умовах позашкільля.

15. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ біології, хімії, екології, астробіології тощо (з ВЛАСНОГО ДОСВІДУ педагога) в умовах позашкільля (Волинський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, Запорізький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, Комунальний заклад Київської обласної ради «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини»).

16. STEM – світ інноваційних можливостей у гуртковій роботі природничо-екологічного напрямку (Сумський обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю) .

17. Використання методу проєктів у процесі викладання природничих дисциплін в закладах позашкільної освіти (Тернопільський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді; Обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Миколаївської обласної ради).

18. Методика використання ситуаційних задач у процесі викладання екології, хімії та біології на заняттях гуртків природничого спрямування.

19. Використання педагогічної технології критичного мислення на заняттях гуртків закладів позашкільної освіти в умовах змішаного навчання (відділ біології та експериментальної роботи Комунального закладу позашкільної освіти „Закарпатський обласний центр дитячої та юнацької творчості „ПАДІЮН” Закарпатської обласної ради; Комунальний заклад «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради).

20. Роль інтегрованого навчання при вивченні природничих дисциплін в умовах закладу позашкільної освіти (Комунальний заклад «Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти» Одеської обласної ради; Комунальний заклад «Чернівецький обласний еколого-натуралістичний центр»).

21. Формування професійної компетентності керівника гуртка закладу позашкільної освіти (Вінницька обласна станція юних натуралістів,

Комунальний заклад «Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти» Одеської обласної ради).

Висновки

Література

**Зміст до методичного посібника «Методика організації
сільськогосподарського дослідництва в закладі позашкільної освіти»
(робоча назва)**

ЗМІСТ

- I. Вступ.
- II. Організація дослідницької діяльності учнів ЗЗСО та вихованців ЗПО.
- III. Методичні рекомендації проведення дослідницької роботи з учнями початкової школи.
- IV. Методичні рекомендації проведення дослідницької роботи з учнями базової середньої школи.
- V. Методичні рекомендації проведення дослідницької та наукової роботи учнями профільної середньої школи.
- VI. Зміст навчально-дослідної роботи:
 1. Грунтознавство (Івано-Франківський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді; Комунальний заклад Київської обласної ради «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини» Комунальний заклад «Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти» Одеської обласної ради).
 2. Агрохімія (КЗО “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської області; Волинський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, Комунальний заклад «Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти» Одеської обласної ради).
 3. Землеробство (Комунальний заклад «Чернігівська обласна станція юних натуралістів»; Полтавський еколого-натуралістичний центр учнівської молоді).
 4. Рослинництво (еколого-натуралістичний напрям Хмельницького ОЦКТЕВУМ, Комунальний заклад «Чернігівська обласна станція юних натуралістів»).
 5. Овочівництво (Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді; Тернопільський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді).
 6. Садівництво (Вінницька обласна станція юних натуралістів; Полтавський еколого-натуралістичний центр учнівської молоді).
 7. Селекція рослин (Волинський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, Вінницька обласна станція юних натуралістів, Комунальний

заклад «Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти» Одеської обласної ради).

8. *Квітникарство відкритого та закритого ґрунту (Сумський обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю; Комунальний заклад позашкільної освіти "Обласний еколого-натуралістичний центр" Житомирської обласної ради , Комунальний заклад «Черкаський обласний центр роботи з обдарованими дітьми Черкаської обласної ради, КЗО “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської області).*
9. *Тваринництво (Полтавський еколого-натуралістичний центр учнівської молоді).*

VI. Перспективи впровадження органічних технологій вирощування рослин на навчально-дослідних земельних ділянках закладів загальної середньої та позашкільної освіти (Тернопільський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, екологічний напрям комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» Рівненської обласної ради).

**Зміст до методичного посібника
«Виховний потенціал закладів
позашкільної освіти» (робоча назва)**

ЗМІСТ

Передмова

Вступ

1. Інноваційний розвиток позашкільної освіти в сучасних умовах.
2. Ціннісні основи змісту позашкільної освіти в умовах воєнного стану.
3. Національно-патріотичне виховання в гуртках природничого циклу в закладах позашкільної освіти (*Івано-Франківський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді; Комунальний заклад позашкільної освіти "Обласний еколого-натуралістичний центр" Житомирської обласної ради*).
4. Виховання національної ідентичності учнів в образах об'єктів природи на заняттях гуртків природничого напрямку та декоративно-ужиткового мистецтва. (*Донецький обласний еколого-натуралістичний центр, Івано-Франківський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді*).
5. Виховання екологічної культури у процесі дослідницької діяльності в закладах позашкільної освіти (*Полтавський еколого-натуралістичний центр учнівської молоді; Донецький обласний еколого-натуралістичний центр*).
6. Використання методу проектів в екологічному вихованні учнів (*Комунальний заклад «Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти» Одеської обласної ради, відділ екології Комунального закладу позашкільної освіти „Закарпатський обласний центр дитячої та юнацької творчості „ПАДІЮН” Закарпатської обласної ради, екологічний напрям комунального закладу «Центр національно-патріотичного виховання та позашкільної освіти» Рівненської обласної ради*).
7. Підтримка дітей та педагогів, що виїхали з України в інші країни (*Луганський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, Донецький обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді*).
8. Основи безпеки життя вихованців закладів позашкільної освіти в умовах надзвичайних ситуацій
9. Інклюзивність і безбар'єрність у позашкільній освіті (*Тернопільський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, Комунальний заклад «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості, Івано-Франківський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді*).
10. Форми і методи формування ціннісних орієнтацій вихованців позашкільних навчальних закладів в гуртках гуманітарного напрямку.
11. Арт-педагогічні технології формування гнучких навичок вихованців закладів позашкільної освіти.

12. Формування гнучких навичок (soft skills) у вихованців закладів позашкільної освіти в умовах реалізації концепції «нова українська школа».
13. Технологія сторітелінгу для формування гнучких навичок здобувачів позашкільної освіти.

Висновки

Література